

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Thelesphori papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Decreta Thelesphori pape.

Ne pro talibus præsumptionibus iratus dñs plagam imponat populo suo, & hi etiam q non peccauerunt mala patiant aut pereant, qa perit iustus sã pissime p impio. Attēdite frēs, ne ita lia vñs in ecclesijs pmittatis deinceps fieri, ne grex p̄cioso sanguine Ch̄si redēptus in p̄cipitiū (qd' ab̄sit) ruat, p̄pter qd' assumite armaturã dei, vt possitis resistere his q cōtraducunt veritati & iduite vos lorica iustitiã calciati pedes in p̄paratōe Euāgelij pacis. Si qs vero vñm pulsatus fuerit in aliqua aduersitate licēter hãc sanctã & aplicã appellet sedē, & ad eã quasi ad caput suf fugiū habeat, ne innocēs dānet, aut Ecclesia sua detrimētū patiat. Si aut ei necesse fuerit eãq̄ appellare minime ausus fuerit, & vocatus tñ ab hac sc̄tã sede fuerit, nō renuat venire, sed confestim vt ei nuntiātū fuerit, venire festinet, & causas p̄ qbus vocatus ē prudēter disponat, atq; si necesse aliqd corrigere fuerit cū his qs hic primos iuenerit, corrigat, ad Ecclesiã tñ suã nō prius reuertat q̄ lris aplicis vel formatis pleniter iſtructus atq; purgatus si fuerit vñ. Et post q̄ domū reuersus fuerit, cognoscāt vicini sui qualr hic sua aliozq; cã discussa fuerit. Quaten⁹ eã abſq; aliq̄ ambiguitate nūtiare & p̄dicare oibus possit. Ab hac em̄ sc̄tã sede à sc̄tis aplis tueri defendi & liberari epi iussi sunt, vt sicut eoz̄ dispositōe ordinãte dño primit⁹ sunt cōstituti, sic huius sc̄tē sedis, cui⁹ dispōni eoz̄ cās, & iudicia seruauerit, p̄tectōe futuris t̄pib⁹ sint ab oib⁹ puerſitatib⁹ sp̄ liberi. Vñ culpant hi q̄ alr circa frēs egerit q̄ hui⁹ sedis rectorib⁹ placere cognouerint. ¶ His talr cōsideratis atq; cū reliqs epiſ decretis tanq̄ oim curã gerētes p̄pter sedis p̄pria apicē decernimus, vt nemo pōtificū aliquã suis rebus expoliātū em̄ aut à sede pulſum excōicare, aut iudicare p̄sumat, qa nō est priuilegiū qd' expoliari possit iã nudatus. Si qs aut aliter agere p̄sumperit, sciat cēsurã huius sedis cū oibus mēbris suis sibi v̄eturã, & sicut egerit, ita recipiet. Si bñ bñ, graue graue. Si pessime pessime, qm̄ dignus ē opariuz mercede sua. Nos frēs nullū pdere volumus, sed ipse pdit se q̄ pie cōsiderata auertit, & q̄ Ap̄loz & huius sanctæ sedis decora libēter violat. Sed nunc frēs cōmēdamus vos oēs dño, & verbo gr̄æ eius, q̄ pōt p̄ficere & dare hæreditatē cum oibus sanctis, ipse aut deus pacis & consolatiōis det vobis idipm̄ sapere in alterutrum, vt vobis inuicē succurratis, & nō sitis diuisi, vt vnanimis vno ore, & vno corde honorificemus eū in concordia & cōsolatiōe fratrū, q̄ potēs est confirmare nos sc̄dm̄ Euangelij eius, iuxta reuelationē myſterij æterni t̄pibus. f. p̄petuis, qbus vobis munera futuroz̄ gaudiōz̄ largienda sunt, data nono Calēn, Aprilis Adriano & Vero. cc. concess.

Incipiunt decreta Thelesphori pape: de ieiunio

septem hebdomadarum ante Pascha, & de missarum celebratione in nocte sancta natalis Domini, & quo tempore alijs diebus missæ celebrentur, & de episcoporum defensione.

E
Anno dñi
134. Anro
nio. Pio
imperate.

HARRISSIMIS fratribus & dilectissimis episcopis Thelesphori Romanæ vrbis archiep̄s salutē in dño. Credimus sanctam fidē vestram in Apostolor̄ eruditōe fundatam, hanc tenere & hanc populis vniuersis exponere, quæ videlicet à constitutis apostolor̄, eoz̄q; successor̄ nullarōne dissentit, p̄ quos iustū est ceteros erudiri. Quapropter cognoscite à nobis & à cunctis epiſ in hãc sanctã & Apostolicam sedē congregatis statutū eē, vt septē hebdomadas plenas ante sanctū Pascha oēs clerici in sortē dñi vocati à carne ieiunēt, qa sicut discreta debet eē vita clericor̄ à laicor̄ conuersatiōe, ita & in ieiunio debet fieri discretio, & sicut laici & seculares hoies nolunt eos recipere in accusationibus & infamationibus suis, ita nec clerici debēt eos recipere in impulsationibus suis, quoniam in oibus discreta debet semper esse, & segregata vita, & conuersatio clericor̄ ac secularium laicor̄. Et sicut hi amplius sunt applicati diuinis cultibus, & familiares dñi dicunt saluatoris, ita moribus & conuersatiōe atq; sanctitate debēt eē distincti. Has ergo septē hebdomadas oēs clerici à carne & delitijs ieiunēt, & hymnis, & vigilijs, atq; ofonijs, domino inhærente die noctuq; studeant. ¶ Nocte vero sancta natiuitatis dñi saluatoris missas celebrēt, & hymnū angelicū in eis solēniter decantēt. Quoniam & in eadē nocte ab angelo pastoribus nuntiatus ē, sicut ipsa veritas testat, dicēs: Pastores erant in regione eadē vigilantes & custodiētes vigilias noctis supra gregē suum. Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos: & timuerunt timore magno, & dixit illis angelus, nolite timere. Ecce em̄ euangelizo vobis gaudiū magnū qd' erit omni populo, qa natus ē vobis hodie saluator q̄ est Christus dñs in ciuitate Dauid. Et hoc vobis signum, inuenietis infantē pannis inuolutum, & positum in præsepio & subito facta est cum angelis multitudo militiæ celestis, laudantium dñm, & dicētium: Gloria in altissimis F deo, & in terra pax hoibus bonæ voluntatis. ¶ Cæterū cōsiderat impius iustus, & q̄rit vt occidat eum

dat eū. Dominus nōn derelinquet eū in manus eius, & non condemnabit eū cū iudicabitur illi. Expecta dñm & custodi viam eius, & exaltabit te vt possideas terram, cū interibūt impñ videbis. Vidi impium robustū, & fortissimum, sicut indigenā virentem, & transiui & ecce non erat, & quesui eum, & non est inuentus. Custodi simplicitatem & vide rectū, q̄a erit in extremū viro pax, preuaricatores aut̄ interibūt pariter, & nouissimū impioꝝ peribit. Salus aut̄ iustorum à dño fortitudo eoꝝ: in tempore tribulationis, & auxiliabitur eis dominus, & saluabit eos & eripiet eos ab impijs & saluabit eos, q̄a sperauerunt in eū, & alibi. Quid gloriaris in malitia potens? Misericordia dei tota die. Insi dias cogitauit lingua tua quasi nouacula acuta faciens dolum. Dillexisti malitiam magis quam bonum, mendacium magis quā loqui iustitiam. Dillexisti oīa verba ad deuorandum lingua dolosa, sed deus destruet te in sempiternum, terreat & euellet te de tabernaculo & eradicabit te de terra viuentiū, & videbunt iusti & timebūt & super eū ridebūt. Ecce vir q̄ non posuit fortitudinem suam deū, sed sperauit in multitudine diuitiāꝝ suāꝝ, cōfortatus est in insidijs suis. Ego aut̄ sicut oliua virens in domo dei, speraui in misericordia dei, in seculum & in æternū. Confitebor tibi in seculum, q̄niam fecisti & expectabo nomen tuum q̄niam bonū est, in conspectu misericordiarum tuarum. ¶ Reliquis enim temporibus misarum celebrationes ante horam diei tertīā minime sunt celebrandæ, quia & eadem hora dñs crucifixus est, & super apostolos spiritus sanctus descendisse legitur. ¶ Ab episcopis autē idem angelicus hymnus pro tempore eoꝝ in missāꝝ solemnij celebrandus est atq; solemniter recitandus.

¶ Ipsi enim q̄ proprio ore corpus domini conficiunt, ab om̄ibus sunt obediēdi atq; timendi, & non dilacerandi aut detrahendi, q̄a à quibus se domini populus benedici, saluari & instrui cupit nullatenus debet eos arguere, nec vulgus in eoꝝ accusatione suscipi. Populus enim ab eis docendus est, & coripiendus non ipsi ab eo, q̄a non est discipulus super magistrū. Nullomodo igitur domini pontifices & reliqui sacerdotes quibus domini cōmissa est plebs, rite populum possunt corrigere, si deceptiones se cognouerint laqueo infestari. Vnde iustū est om̄es in vniuerso orbe doctores legis, ea quæ legis sunt sapere & nō sacerdotes domini labijs suis, aut q̄buslibet machinationibus maculare, dum ipsos disponūt aut cupiūt maculare, potius seipfos maculant & vulnerant. Dei ergo accusat ordinationem qui eos qui ab eo constituunt, sacerdotes accusat, & dānari cupit, à quibus se omnes fideles cauere debent, quia non solum qui faciūt, sed etiam qui cōsentiant facientibus rei sunt.

¶ Christus em̄ dei filius dñs noster, humano generi salutem condonās plenā, de nobis ait: Qui A vos recipit, me recipit, & q̄ vos spernit, me spernit. Si ergo dñs in eis recipitur, & reijcitur, proculdubio ipsius sunt q̄ in eis reijcitur, vel suscipitur. Et tu qs es, qui iudicas seruū alienū? Proculdubio transgressores legis dei & apostolorū, atq; prophetāꝝ, & non solum harum, sed etiam humanāꝝ. Oēs em̄ leges tam diuinā q̄ humanā alienū seruū iudicare prohibent. Quid putas erit de te, cū transgressores & cōculcatores legis dei damnabūt? Profecto & tu damnaberis, quia postposuisti mandatū dei, & tuā adimplesti voluntatē, q̄niam sicut digni sunt qui mādaturum dei adimplent, atq; custodiūt, ita rei & pdigni sunt morte, q̄ ea postponūt, & in vanum ducunt. Est enim in apostolicis scriptū institutus, alterius vitam nemo laceret, & de malo alieno os suū non coinquinet. Accusatores vero & accusationes, quas leges seculi non admittūt & nos submouemus, & accusatori omnino nō credi decernimus, q̄ absente aduersario causam suggerit an̄ vtriusq; partis iustā discussionē. Ne hi q̄ non sunt idonei suscipiant ad accusationē, & omnes q̄ aduersus patres armantur, infames esse censemus. Patres em̄ omnes venerādi sunt nō respuēdi, aut insidiandi. Hi vero q̄ cū inimicis morantur, aut q̄ suspecti habentur minime recipiantur, q̄a eorum emulatio lacerat etiam innocentes. Hunc murū firmissimū statuerunt patres nostri, & nos cum eis contra persecutores nostros, vt hoc remedio eorum pellantur machinamenta, & vos securiores & sanctiores famulari mereamini vestro saluatori. De talibus enim insidiatoribus & accusatoribus seruoꝝ suoꝝ loquitur dñs per prophetam dicens: Os tuum misisti ad malitiam & lingua tua cōcinnabat dolum, sedens aduersus fratrem tuū loquebaris, & in filium matris tuæ fabricabas opprobriū. Hæc fecisti & tacui, existimasti similem tui me futurū; arguā te, & proponā ante oculos tuos. Intelligite hæc q̄ obliuiscimini dominū ne forte rapiat & nō sit qui liberet.

¶ Languentes autem in isto conamine notandi sunt, & à talibus repellendi. Tales em̄ membra B sunt diaboli, qui sursum atq; deorsum peruolans querit quod possit occidere, quos possit separare, q̄s possit deuorare. Propter quā rem vigilandū ē, & armis celestibus sumus muniendi, ne in eius cōpedes incidamus aut eius foueis illaquiemur. Decet enim in talibus causis hoc maxime prouideri, vt sine strepitu cōcertationū & charitas custodiatur & veritas defendatur, atq; innocētes & dñi ministri illesi liberent. ¶ De bonis ergo & legē dñi custodiētibus fratribusq; adiuuātib; & nō nocētibus, sed supportātib; ait p̄ prophetam dñs. Nō sedi cū viris vanitatis, & cum superbis nō ingrediar. Odiui ecclesiā pessimoꝝ & cum impijs nō sedebo. Lauabo in innocentia pal-

Decreta Iginij pape.

tia palmas meas, & circuibō altare tuum dñe, vt clara voce prædicem laudē tuam, & enarrem oia mirabilia tua, Dñe dilexi habitaculū domus tuæ, & locum tabernaculi gloriæ tuæ, ne ponas cū peccatoribus animā meā, & cū viris sanguinū vitam meā. In quorū manibus scelus, & dextera eorū repleta ē muneribus, ego at̄ in simplicitate mea gradiar, redime me, & miserere mei pes meus stetit in via recta, in Ecclesijs bñdicam dño. Concordēt igit̄ cū oibus dei sacerdotibus hęc charitatis sniæ, in qbus vos fixos & firmos existere iudicamus, Deus vos incolumes custodiat filij charissimi, data, xv. calēn. Martij, Antonio & Marco. iiii. cc. concess.

Decreta Iginij pape de fide & reliquis causis.

C
Anno dñi
143. rege
Anthony
pij. Impe
ratoris

GINIVS in Christi nomine almæ vrbis Romæ Epūs, cunctis in Aplica fide & doctrina degētibus salutē. ¶ Charissimi deus filiū suū misit in similitudinē carnis peccati, & de pctō damnauit pctm̄ in carne, vt iustitia legis impleret, filius non scdm̄ deitatē solā à p̄re missus est, sed scdm̄ carnē, quā clemēter & piē p nobis assumere nō dedignatus est. Nam qd' semetip̄m (exinanita maiestatis suę potētia) idē filius miserit Ap̄lus contestat̄, & dicit: semetip̄m exinanīuit formā serui accipiēs, humiliāuit semetip̄m, factus obediēs vsq; ad mortem, mortē autē crucis, Et Esaias: Non legatus, neq; angelus, sed deus ipse veniet, & saluabit nos, itē ibi: Palam apparui non quærētibus me, & Hieremias: Dereliqui domū meā, dimisi hæreditatē meā, veni & factus sum illis in opprobriū, & in Michæa: Ecce dñs veniet, & commouebuntur sub eo montes, & in Zacharia: Gaude & exulta filia Syon, q̄a ecce ego venio, & cōmorabor in medio tui, dicit dñs, & Ap̄lus ad Timotheū: Humanus sermo & om̄i acceptōe dignus, qm̄ Iesus Ch̄sus venit in hūc mundū pctōres saluos facere, & Malachias: Ecce subito veniet in tēplo suo dñs quē vos quæritis, & angelus te stamēti quē vos vultis, in Euangelio: Nō veni vocare iustos, sed pctōres in pœnia. Itē ibi: qd nobis, & qd tibi Iesu fili dei venisti añ tps̄ pdere nos: venit filius hoīs saluare & quærere quod perierat. Itē ibi: Ego veni vt vitā habeāt, & abundantius habeāt, itē ibi: Nemo ascēdit in cœlū, nisi q de cœlo descēdit filius hoīs, q est in cœlo. Nunqd in his tātis actalibus testimonijs quibus se filius dei à semetip̄o venisse testatus ē, poterit qs dicere ab alio & nō à semetip̄o venisse? dum manifestū est, qd' qui carnē nr̄am dignāter assumpsit volūtariē, & nō ab alio missus aduenit, nam q in p̄re manēs, vbiq; potētia sua consistit vbi quo à p̄re mittere om̄i modo nō habuit, qm̄ nulla pars cœlorū ac terræ à cōspectu p̄ris excipit, vbi scdm̄ vos à p̄re filius mitteret, & Paulus: Renouamini (inqt) sp̄i mētis vr̄æ, & induite nouū hoīem q scdm̄ deū creatus ē in iustitia & sanctitate veritatis. Et ad Hebræos: In eo em̄ in quo passus est ipse & tētatus est, potēs est eis q tētant auxiliari, vñ sanctæ vocatōis semp̄ cœlestis participes. Considerate Ap̄lm̄ confessionis nr̄æ, & pontificē Iesum fidelē existentē q vocauit eum. Et ad Colossenses: Nunc autē deponite & vos vniuersa, irā, indignationē, malitiā, blasphemiam, turpiaq; verba ex ore v̄ro, non pcedant. Nolite mētiri inuicē. Expoliantes vos veterē hominē cum actibus suis, induite nouum eum qui renouat̄ in agnitionē secundum imaginē eius qui creauit eum. Nunquid is qui vniuersam creaturam visibilia & inuisibilia propriæ virtute potestatis procreauit, ac fecit seipsum ante, aut postmodum (quod dicere nephas est) creauit vel facere potuit. Et Dominus in Euangelio ait: Ego & pater vnum sumus, & itē: Qui me videt, videt & patrem, & iterum Qui me odit, & patrem meum odit, & itē: Vt omnes honorificēt filium, sicut honorificant patrē, & itē: Vt sint in nobis vnum, sicut & nos vnum sumus. Tu in me, & ego in eis, & itē: Omnia mea tua sunt, & itē: Ego in p̄re, & p̄ in me, & itē: Pater in me manēs facit opa hęc Et Iohannes Euangelista ait: In principio erat verbum, & verbū erat apud deum, & deus erat verbum, & itē: ipse ad Parthos: Tres sunt (inqt) qui testimoniū phibēt in terra, aqua, sanguis, & caro, tres in nobis sunt, & tres sunt q testimoniū phibēt in cœlo, pater, verbum, & sp̄s sp̄s, & hi tres vnum sunt. Nos itaq; in natura diuinitatis, quia vnū sunt, pater, & filius, & sp̄s sanctus, nec patrem aliquo tēpore credimus præcessisse, vt maior sit filio, nec filium postea natum esse vt diuinitate patris, minoretur.

D ¶ Cæterū fr̄es saluo in oibus, Romanæ Ecclesiæ priuilegio, nullus metropolitanus absq; cæterorū oīm comprouincialitū ep̄orū instantia aliquorū audiat causas eorū, quia irritæ erunt alr̄ actē quā in conspectu eorū omnium ventilatē, & ipse si fecerit coerceat à fratribus.

¶ Criminationes maioꝝ natu per alios non fiant, nisi p ipsos qui crimina intendunt, si tamen ipsi digni & irrep̄hēnsibiles apparuerint & actis publicis docuerint om̄i se suspitōe carere & iniuriam